

Zprávy

In memoriam profesorky Lili Monatové

Dne 21. července 2003 řady našich pedagogů opustila významná a uznávaná specialistka prof. PhDr. Lili Monatová, DrSc. Znali jsme ji dobře jak mezi obecnými pedagogy, tak v řadách našich předních pedagogů předškolních a speciálních. Jako univerzitní učitelka připravila celé generace úspěšných žáků a ve svých četných publikacích – knižních i časopiseckých – nám zanechala nezanedbatelný odkaz podnětů a řešení pedagogických problémů.

Její celý život byl svázán s Brnem, kde se narodila (7. 8. 1925), kde vystudovala gymnázium a kde působila na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Svá studia zaměřila zprvu na učitelství, ale postupně se soustředila na psychologii a pedagogiku, tedy na obory, ve kterých pak po celý život aktivně a tvořivě působila. Kvalita jejích celoživotních studií se odrazila i ve vědeckých hodnostech, kterých dosáhla. V roce 1952 získala na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity doktorát filozofie, v roce 1968 obhájila na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě kandidaturu pedagogických věd a v roce 1984 dosáhla na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze doktorátu pedagogických věd.

Od počátku padesátých let až do svého odchodu do důchodu působila na katedře pedagogiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Patřila ke kmenovým členům katedry, po léta byla zástupcem vedoucího, podílela se na tvorbě, profilaci i rozvoji tohoto pracoviště. Zde vytvořila své hlavní vědecké práce a odchovala nespočet učitelských a pedagogických odborníků. Úspěšnost i ohlas tohoto pracoviště byl v mnoha směrech dán její osobností a jejím vědeckým a pedagogickým působením.

Odborně se prof. Monatová zaměřovala v několika směrech. Po celý život se zabývala problémy rozumové výchovy, a to v obecně pedagogické i aplikované rovině. Její zkušenosti i výzkumy jí více a více poutaly k oblasti předškolní, kde se stala jedním z uznávaných expertů. Osobní zkušenosti a výzkumy ve speciálně pedagogických zařízeních ji udělaly uznávaným odborníkem v pedagogice speciální, kde zvláště v oblasti somatopedie mají její práce oprávněný ohlas. Své výsledky na odborném poli široce publikovala v odborných studiích a zvláště v uznávaných monografických pracích jako

Otázky rozumové výchovy (1978), Problémy speciální pedagogiky (1984), Pedagogika speciální (1994) a Pojetí speciální pedagogiky z vývojového hlediska (1998).

Rozsáhlé bylo pedagogické působení prof. Monatové. Konala přednášky, semináře i cvičení z obecné pedagogiky, z pedagogiky předškolní a speciální. Vedla doktorandy a aspiranty, byla členkou zkušebních komisí a častou oponentkou kandidátských, doktorských i habilitačních disertací. Podílela se na činnosti četných odborných komisí a její působení bylo vždy kladně hodnoceno. Nezanedbatelná je její mnohaletá práce ve světové Společnosti pro předškolní výchovu (OMEP), kde náš stát důstojně reprezentovala na mezinárodním fóru.

Nelze se nezmínit i o jejích lidských kvalitách. Byla skutečný pedagog – rozvážná, vyrovnaná i zdravě náročná. Nelitovala času, který věnovala svým studentům, pomáhala jim v jejich práci i v jejich osobním životě, sledovala jejich další rozvoj a udržovala s nimi často i dlouhodobé kontakty. Vždy dovedla vyslechnout, poradit i povzbudit. Její podněty znamenaly pro mnohé nalezení optimální odborné cesty i dosažení životního štěstí a poslání.

Odchod prof. Lili Monatové vážně ochudil naše pedagogické řady. Její odkaz literární, její investice do žáků i spolupracovníků i její památka však zůstávají a stávají se významnou součástí naší pedagogické historie.

Vladimír Jůva, sen.